

ת"פ 60319/06/14 - מדינת ישראל נגד עמאד נאצר אלדין

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 60319-06-14 מדינת ישראל נ' נאצר אלדין
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת שירלי רנר
מאשימה מדינת ישראל באמצעות ב"כ עו"ד אביעד דויק מפרקליטות
 מחוז ירושלים (פלילי)
נגד עמאד נאצר אלדין באמצעות ב"כ עו"ד מוחמד ח'לאילה
נאשם

החלטה

1. בקשה לפסיקת הוצאות הגנה לפי סעיף 80(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק).

כנגד הנאשם הוגש ביום 7.2.13 כתב אישום בגין החזקת נשק ותחמושת לפי סעיף 144(א) לחוק.

ביום 18.8.14 זוכה הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.

2. לטענת ב"כ הנאשם מתקיימות בעניינו שתי החלופות שנקבעו בסעיף 80 לחוק - הן שלא היה מלכתחילה יסוד לאשמה והן קיומן של "נסיבות אחרות" המצדיקות פיצוי. **ראשית**, ביום הגשת הסיכומים לא השתנתה התמונה הראייתית והעובדתית שעמדה בפני המאשימה ביום הגשת כתב האישום וכפי שציינה המאשימה המחלוקת לא היתה עובדתית אלא משפטית. המאשימה הפעילה שקול דעת לקוי, התעקשה שלא לחזור בה מכתב האישום על אף שטענות הנאשם שבהסתמך עליהן זוכה הושמעו לאורך הדרך בפני המאשימה כאשר מידת הפגיעה בנאשם הלכה והתעצמה לנוכח שהותו במעצר בית. **שנית**, גם אם מלכתחילה היתה הצדקה להגשת כתב האישום, הזכוי המוחלט כך לטענת ב"כ המאשימה, מהווה שיקול בעל משקל רב בשאלה האם לפסוק פצוי. נתון זה בצירוף לעובדה כי הנאשם שהה במשך כמעט שנתיים במעצר בית מלא אשר גרם לו נזק כלכלי מהווים נסיבות אחרות המצדיקות פסיקת פצוי.

לטענת המאשימה המבחן לחלופת "לא היה יסוד סביר לאשמה" הוא מבחן "התובע הסביר" ומבחן "הסכוי הסביר להרשעה" ונקבע כי על מנת להיכנס לעילה זו יש להוכיח חוסר סבירות קיצונית מה שאין כן בעניינו שהנאשם נתפס כאשר אקדח טעון ודורוך מונח מתחת למושביו כאשר גירסתו ולפיה פעל כדי לשכנע את מי שהיה מצוי ברכבו להסגיר את הנשק איננה מהימנה. אמנם נקבע אחרת, אך אין לאמר שהדבר מלמד כי לא היה סכוי סביר כי יקבע אחרת. עוד טוען

ב"כ המאשימה ככל הנוגע לעילת ה"נסיבות האחרות" כי ההלכה היא כי לא די בזכו מוחלט כדי להוביל לפצוי, וכי בפסיקה נקבע כי אין בנזקים שאינם חריגים או יוצאי דופן כדי להצדיק פסיקת פצויים לפי סעיף 80 וכי הטענה לנזק כלכלי כבד מוטלת בספק לאחר שכבר ביום 25.8.13 הסכימה המאשימה כי הנאשם יכול לצאת לעבודה בפיקוח. כן מציין ב"כ המאשימה כי עם הגשת כתב האישום והבקשה להמשך שחרורו בתנאים, הסכים הנאשם לבקשה ובהמשך אף חזר בו מבקשה לעיון חוזר להקלה בתנאי השחרור. לטענת המאשימה יש להעדיף את האינטרס הציבורי שלא להביא לרפיון ידיהם של המופקדים על אכיפת החוק מהגשת כתבי אישום במקרים הראויים.

3. בדיון ביקש ב"כ המאשימה להביא לעיונו של בית המשפט הן דוחות מודיעיניים מהעת הרלוונטית שהיה בהם לטענתו כדי לחזק את עמדת המאשימה בהגשת כתב האישום והן את ה-ר.פ. של הנאשם.

ב"כ הנאשם התנגד לכך כשהוא טוען כי אין מקום להגשת דוחות מודיעיניים עימם אין הוא יכול להתמודד וכי אין המדובר בראיה קבילה. אשר לר.פ. נטען כי הגשתו בשלב זה נועדה להשחרת הנאשם ואין לכך מקום. לאור התוצאה אליה הגעתי כמפורט להלן, אין לי צורך להכריע במחלוקת זו.

4. הוראת סעיף 80(א) לחוק קובעת כי **"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור"**.

הוראה זו משקפת איזון בין שני אינטרסים נוגדים: האחד - האינטרס הפרטי והציבורי כי במקרים מסויימים כאשר מזוכה נאשם, הוא יהא זכאי לפיצוי בגין הפגיעה בזכויותיו עקב הגשת כתב האישום. השני - האינטרס הציבורי שלא לרפות ידי רשויות התביעה המופקדות על העמדתם של עבריינים לדין באמצעות פסיקת פצוי כאמור (ר' ע"פ 1767/94 **יוסף נ. מדינת ישראל** פ"ד נג' (1) 505, בעמ' 517-518; ע"פ 5923/07 **ראשיד שתיאווני נ. מדינת ישראל**, פסקאות 9-10). על כן זיכויו של נאשם אינו מוביל באופן אוטומטי לפסיקת פיצויים בעניינו אלא נדרש כי יתקיימו תנאי אחת משתי החלופות המנויות בסעיף. הנטל להוכחתם מוטל על המבקש (ר' ע"פ 5097/10 **גל בוגנים נ. מדינת ישראל**, סעיף 16).

5. על פי החלופה הראשונה שבסעיף 80 נדרש כי **"לא היה יסוד להאשמה"**. המבחן לפסיקת פצוי על פי חלופה זו הוא מבחן אובייקטיבי. **"השאלה הינה אם חומר החקירה שהיה בפני התביעה עובר להגשת כתב האישום היה מעלה אצל תובע סביר ציפייה כי יש בו ראיות לכאורה לבסס הרשעה"** (ר' פסק הדין בע"פ 1767/94 לעיל, בעמ' 519). המבחן הוא מבחן **"התובע הסביר"** ו**"הסכוי להרשעה"**. בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי האם לנוכח התשתית הראייתית שהיתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגיש כתב אישום" (ר' ע"פ 5097/10 לעיל, עמ' 12, פסקה 18). **"כך, למשל, ניתן לאמר כי לא היה יסוד לאשמה במקום שהמעשה אינו עולה כלל כדי היותו עבירה, או במקום - והוא השכיח - שאין תשתית ראיות ראויה"** (ר' ע"פ 4466/98 **דבש נ. מדינת ישראל** פ"ד נו' (3) 73, עמ' 88-89, פסקה 16).

6. בענייננו התשתית הראייתית שעמדה בפני המאשימה עובר להגשת כתב האישום התייחסה לכך שהנאשם נתפס ברכבו של אחר, אבו סנינה, כשהאחרון יושב לידו כאשר בחיפוש שנערך ברכב נמצא אקדח ובו מחסנית בין המושב עליו ישב הנאשם לבין דלת הרכב. בסמוך לבלם היד נמצאה מחסנית נוספת. עוד עמדה בפני המאשימה תשתית ראייתית מספקת לכך שאבו סנינה הוא שנשא את האקדח והמחסניות עובר לנטילתן על ידי הנאשם וכי האחרון, משהתקרב אדם שזהותו אינה ידועה לרכב כיבה את האור הפנימי ברכב והחביא את האקדח ובתוכו המחסנית בין המושב עליו ישב לבין דלת הרכב ואת המחסנית השניה הניח בסמוך לבלם היד. תשתית ראייתית זו עלתה מהודעותיהם של אבו סנינה ושל הנאשם במשטרה.

אכן נראה היה כי בנתונים האמורים המחלוקת היא בעיקרה משפטית ולא עובדתית. עם זאת, כעולה מהכרעת הדין בנתונים האמורים ולאור אופייה של עבירת החזקת הנשק, יכול היה הנאשם להיות או שלא להיות מורשע בעבירה של החזקת נשק, כתלות בשאלה מה היה הדו שיח בין הצדדים בנוגע לנשק, מדוע נטל הנאשם את הנשק ומדוע לא עזב את הרכב.

אמנם בהכרעת הדין נקבע לעניין זה כי אבו סנינה מסר לנאשם את האקדח כשהוא מכוסה בסמרטוט וכי כשהסיר הנאשם את הסמרטוט אף פקפק אם מדובר באקדח אמיתי וכשהבין שכן הוא הניח אותו ברכב (של אבו סנינה). עוד נקבע בהכרעת הדין כי ניסה לשכנע את אבו סנינה להסגיר את האקדח.

עם זאת, אין לאמר בנסיבות כי לא היה סכוי סביר להרשעה. **ראשית**, לאור התנהגותו המפלילה של הנאשם, כעולה מהודעתו המשטרתית, של כבוי האור עם התקרב אדם לאוטו והנחת האקדח במקום בו הונח. **שנית**, לאור העובדה שנשאר באוטו מספר דקות לאחר שהתחוויר לו כי מדובר באקדח. **שלישית**, לאור העובדה שבהודעתו המשטרתית הראשונה הכחיש הנאשם כל קשר לנשק והיפנה את חוקריו לאבו סנינה שאף הוא בהודעתו הראשונה הכחיש כל ידיעה אודות הנשק ומסר כי הנאשם הוא שומר במקום.

עמדת המאשימה כי בנסיבות אלו תידחה גירסת הנאשם המאוחרת יותר כי ניסה לשכנע את אבו סנינה להסגיר את הנשק היא סבירה ואין לאמר כי לא היה בסיס להגשת כתב אישום מלכתחילה.

7. החלופה השנייה על פי סעיף 80(א) היא של "נסיבות אחרות המצדיקות זאת". מדובר בחלופה עמומה המותרת שיקול דעת רחב לבית המשפט (ר' ע"פ 1042/13 **עובדיה קקון נ. מדינת ישראל**; ע"פ 1986/11 **פלוגי נ. מדינת ישראל**, פסקה 10). "**למרות עמימותה של חלופה זו, הפסיקה נתנה בה סימנים, ובענין דבש נקבעו שלוש קטגוריות של נסיבות להכוונת שיקול הדעת של בית המשפט: הליכי המשפט עצמם; אופי וטיב הזכוי; נסיבות אישיות של הנאשם החיצוניות למשפט. לצד קטגוריות אלו התפתחו בפסיקה מבחני משנה, כגון התנהגות המשטרה והתביעה (באופן זדוני או רשלני); התנהגות הנאשם בחקירתו או במהלך משפט (כגון נאשם ששיקר או שמר על זכות השתיקה); סוג העבירה והעונש לו הנאשם היה צפוי אלמלא זיכוי**" (ר' ע"פ 1442/12 **פלוגי נ. מדינת ישראל**, פסקה 6 לפסק דינו של כב' השופט עמית).

8. בענייננו טוען ב"כ הנאשם כי העובדה שמדובר בזיכוי מוחלט כמו גם הנזק שנגרם לנאשם כתוצאה מכתב האישום, מצדיקים מתן פיצוי על פי חלופה זו.

אינני סבורה כן. הנאשם נתפס בנסיבות מחשדות ביותר ושיקר בחקירתו הראשונה במשטרה. העובדה שמאחר יותר מסר גירסא אחרת שהיא זו שנתקבלה בהכרעת הדין, אין בה כדי להצדיק פסיקת פצוי בשל ניהול הליך שייתכן והיה נמנע אילו לא שיקר הנאשם בחקירתו הראשונה במשטרה. זיכוי של הנאשם אינו נובע מהעובדה כי התגלה במהלך המשפט שהינו דובר אמת לאורך כל הדרך אלא מכך שהועדפה גירסא אחת שלו על פני אחרת. זאת ועוד. הנאשם סיפק הסבר במהלך המשפט לכך שנותר ברכב על אף האקדח ואף צפה בסרטון. לגבי הסבר זה נקבע בהכרעת הדין כי הנאשם סיפק הסבר מספק. ואולם, התנהלות הנאשם עצמו הן בעת הארוע והן במהלך החקירות היא זו שבמידה רבה הובילה להגשת כתב האישום נגדו. בנסיבות אלו אינני סבורה כי עובדת הזיכוי היא בעלת משקל מכריע.

אשר לנסיבות האישיות של הנאשם. לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם נאלץ לממן את הגנתו ממיטב כספו תוך שהוא נמצא במעצר בית ממושך וקשה, כמעט שנתיים, מעצר שפגע באיכות חייו וכן במשפחתו ובמצבם הכלכלי. ב"כ המאשימה ציין לעניין זה כי עוד באוגוסט 2013, 5 חודשים לאחר שנשלח הנאשם למעצר בית, הסכימה המאשימה כי הנאשם יוכל לצאת לעבודה בפיקוח אחד מאחיו, וכי הנאשם שהה במעצר של ממש 5 ימים בלבד בהליך מעצר הימים. אינני סבורה כי יש בנסיבות האמורות כדי להכריע את הכף לפסיקת פצוי לנאשם.

התוצאה היא שהבקשה נדחית.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ח סיוון תשע"ה, 15 יוני 2015, בהעדר הצדדים.